

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αξιολόγηση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 -2020 στο πλαίσιο της Ετήσιας Έκθεσης του έτους 2017

Ενημερωτικό Σημείωμα
για την Επιτροπή Παρακολούθησης

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2017

Η ΑΚΝ ΑΝΑΛΥΣΙΣ Ε.Π.Ε. ανέλαβε πρόσφατα (Ιούνιος 2017) από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη 2014-2020» την εκπόνηση του έργου «ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΕΥΔ ΠΑΑ ΣΕ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ» στο πλαίσιο του Μέτρου 20 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 –2020 (ΠΑΑ).

Αντικείμενο του έργου είναι :

Η σύνταξη του έβδομου κεφαλαίου της ετήσιας έκθεσης του έτους 2017 που υποβάλλεται τον Ιούνιο του 2017 «Αξιολόγηση των πληροφοριών και της προόδου ως προς την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος» με έμφαση :

- στην ποσοτικοποίηση των επιτευγμάτων του ΠΑΑ 2014 – 2020, μέσω της εκτίμησης των δεικτών αποτελεσμάτων, και
- στην απάντηση των σχετικών κοινών ερωτημάτων αξιολόγησης.

Η συγγραφή του έβδομου κεφαλαίου βασίζεται στις δραστηριότητες αξιολόγησης που έχουν υλοποιηθεί μέχρι την σύνταξη της ετήσιας έκθεσης.

Από την έγκριση του Προγράμματος (Δεκέμβριος 2015) μέχρι σήμερα η μόνη δραστηριότητα αξιολόγησης που έχει αναληφθεί και ολοκληρωθεί είναι η εκπόνηση της εκ των Υστέρων Αξιολόγησης του ΠΑΑ 2007-2013 που ολοκληρώθηκε και υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2016.

Οι κανονιστικές απαιτήσεις για την αξιολόγηση των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης της περιόδου 2014-2020 είναι διαφοροποιημένες σε σχέση με την περίοδο 2007 -2013 και για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμο να παρουσιασθεί εν συντομία η νομική βάση.

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΑ 2014-2020

Η νομική βάση για την αξιολόγηση των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης προσδιορίζεται από τους κανονισμούς Ε.Ε 1303/2013¹, 1305/2013² και 808/2014³.

Κανονισμός 1303/2013

Άρθρο 50 «Εκθέσεις υλοποίησης»

¹ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ(ΕΕ) αριθ. 1303/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού(ΕΚ) αριθ. 1083/2006

² ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ(ΕΕ) αριθ. 1305/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού(ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου

³ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ(ΕΕ) αριθ. 808/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17ης Ιουλίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού(ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης(ΕΓΤΑΑ)

2. Οι ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης παρέχουν βασικές πληροφορίες για την υλοποίηση του προγράμματος και τις προτεραιότητές του με αναφορά στα δημοσιονομικά δεδομένα, τους κοινούς δείκτες και ειδικούς δείκτες του προγράμματος και σε τιμές ποσοτικά προσδιορισμένων στόχων, περιλαμβανομένων των μεταβολών στις τιμές των δεικτών αποτελεσμάτων, κατά περίπτωση, και αρχής γενομένης από την ετήσια έκθεση υλοποίησης που υποβάλλεται το 2017, στα ορόσημα που ορίζονται στο πλαίσιο επιδόσεων. Τα κοινοποιούμενα δεδομένα αφορούν τις τιμές για δείκτες όσον αφορά τις πράξεις που έχουν υλοποιηθεί πλήρως καθώς και, όταν είναι δυνατόν, όσον αφορά το στάδιο υλοποίησης, για επιλεγμένες πράξεις. Παραθέτουν επίσης μια έκθεση σύνθεσης των συμπερασμάτων όλων των αξιολογήσεων του προγράμματος που κατέστησαν διαθέσιμα κατά τη διάρκεια του προηγούμενου οικονομικού έτους, όλα τα ζητήματα που ενδεχομένως επηρεάζουν την επίδοση του προγράμματος και τα μέτρα που έχουν ληφθεί.

Άρθρο 54 Αξιολόγηση – Γενικές Διατάξεις

1. Οι αξιολογήσεις πραγματοποιούνται με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της εφαρμογής των προγραμμάτων καθώς και για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, της απόδοσης και των επιπτώσεών τους. Ο αντίκτυπος των προγραμμάτων αξιολογείται σύμφωνα με την αποστολή κάθε ΕΔΕΤ σε σχέση με τους στόχους της στρατηγικής της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και, ανάλογα με το μέγεθος του προγράμματος σε σχέση με το ΑΕγχΠ και την ανεργία στην οικεία περιοχή προγράμματος, κατά περίπτωση

Άρθρο 56 Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού

3. Κατά την περίοδο προγραμματισμού, η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει ότι πραγματοποιούνται αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας, της απόδοσης και των επιπτώσεων για κάθε πρόγραμμα βάσει του σχεδίου αξιολόγησης και ότι κάθε αξιολόγηση υπόκειται σε κατάλληλη παρακολούθηση σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο. Τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού, μια αξιολόγηση εκτιμά τον τρόπο με τον οποίο η υποστήριξη από τα ΕΔΕΤ έχει συμβάλει στην επίτευξη των στόχων για κάθε προτεραιότητα. Όλες οι αξιολογήσεις εξετάζονται από την επιτροπή παρακολούθησης και διαβιβάζονται στην Επιτροπή.

Κανονισμός 1305 /2013

Άρθρο 67 «Σύστημα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης»

Σύμφωνα με τον παρόντα τίτλο «ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ και ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ» εκπονείται κοινό σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης σε συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών και εκδίδεται από την Επιτροπή με εκτελεστικές πράξεις. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις θεσπίζονται με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 84.

Άρθρο 68 «Στόχοι»

Το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης έχει ως στόχο:

- α) να αποδεικνύει την πρόοδο και τα επιτεύγματα της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης και να αξιολογεί τον αντίκτυπο, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνάφεια των παρεμβάσεων της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης·
- β) να συμβάλλει στην καλύτερα στοχευόμενη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης·
- γ) να στηρίζει μια κοινή διαδικασία μάθησης που σχετίζεται με την παρακολούθηση και την αξιολόγηση.

Άρθρο 69 «Κοινοί Δείκτες»

1. Ένας κατάλογος κοινών δεικτών που σχετίζονται με την αρχική κατάσταση καθώς και τη δημοσιονομική εκτέλεση, τις επιδόσεις, τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο του προγράμματος, ο οποίος εφαρμόζεται σε κάθε πρόγραμμα, καθορίζεται στο σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 67 ώστε να καθίσταται δυνατή η συγκέντρωση δεδομένων σε επίπεδο Ένωσης.
2. Οι κοινοί δείκτες βασίζονται σε διαθέσιμα δεδομένα, συνδέονται με τη δομή και τους στόχους της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης και επιτρέπουν την εκτίμηση της προόδου, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής της πολιτικής με γνώμονα τους σκοπούς και τους στόχους σε ενωσιακό, εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο προγράμματος. Οι κοινοί δείκτες αντίκτυπου βασίζονται σε διαθέσιμα δεδομένα.
3. Ο αξιολογητής εκφράζει ποσοτικά τον αντίκτυπο του προγράμματος που έχει μετρηθεί με τους δείκτες αντίκτυπου. Βάσει των στοιχείων στις αξιολογήσεις για την ΚΑΠ, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, η Επιτροπή, με τη βοήθεια των κρατών μελών, αξιολογεί το συνδυασμένο αντίκτυπο σε όλα τα μέσα της ΚΑΠ

Κανονισμός 808 /2014

Άρθρο 14 «Σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης»

1. Το κοινό σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 67 του κανονισμού(ΕΕ) 1305/2013 περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:
  - α) τη λογική παρέμβασης που καταδεικνύει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ προτεραιοτήτων, τομέων επικέντρωσης και μέτρων·
  - β) σύνολο κοινών δεικτών πλαισίου, αποτελεσμάτων και εκροών, συμπεριλαμβανομένων των δεικτών που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για τον καθορισμό ποσοτικών στόχων σε σχέση με τους τομείς επικέντρωσης της αγροτικής ανάπτυξης, και σειρά προκαθορισμένων δεικτών για την επανεξέταση επιδόσεων·
  - γ) κοινά ερωτήματα αξιολόγησης, όπως παρατίθενται στο παράρτημα V ·
  - δ) συλλογή, αποθήκευση και διαβίβαση δεδομένων·
  - ε) τακτική υποβολή εκθέσεων για τις δραστηριότητες παρακολούθησης και αξιολόγησης·
  - στ) το σχέδιο αξιολόγησης·
  - ζ) τις εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολογήσεις και όλες τις άλλες δραστηριότητες αξιολόγησης που συνδέονται με το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που απαιτούνται για την ικανοποίηση των αυξημένων απαιτήσεων των ετήσιων εκθέσεων υλοποίησης για το 2017 και το 2019 που αναφέρονται στο άρθρο 50 παράγραφοι 4 και 5 του κανονισμού(ΕΕ) 1303/2013 και στο άρθρο 75 παράγραφοι 3 και 4 του κανονισμού(ΕΕ) 1305/2013·

η) παροχή στήριξης σε όλους τους φορείς που είναι αρμόδιοι για την παρακολούθηση και αξιολόγηση ώστε να μπορούν να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους.

2. Το κοινό σύνολο δεικτών πλαισίου, αποτελεσμάτων και εκροών για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης καθορίζεται στο παράρτημα IV. Στο εν λόγω παράρτημα προσδιορίζονται επίσης οι δείκτες που πρέπει να χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό ποσοτικών στόχων σε σχέση με τους τομείς επικέντρωσης της αγροτικής ανάπτυξης. Για τον καθορισμό των ορόσημων και των στόχων του πλαισίου επιδόσεων που αναφέρονται στο παράρτημα II σημείο 2 του κανονισμού(ΕΕ) 1303/2013, το κράτος μέλος είτε χρησιμοποιεί τους προκαθορισμένους δείκτες του πλαισίου επιδόσεων που ορίζονται στο παράρτημα IV σημείο 5 του παρόντος κανονισμού είτε αντικαθιστά και/ή συμπληρώνει τους εν λόγω δείκτες με άλλους συναφείς δείκτες εκροών που καθορίζονται στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.

3. Τα έγγραφα τεχνικής στήριξης που αναφέρονται στο παράρτημα VI αποτελούν μέρος του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης.

4. Για τύπους πράξεων όπου πιθανή συνεισφορά σε τομείς επικέντρωσης που αναφέρονται στο άρθρο 5 πρώτο εδάφιο σημείο 2 στοιχείο α), στο άρθρο 5 πρώτο εδάφιο σημείο 5 στοιχεία α) έως δ), και στο άρθρο 5 πρώτο εδάφιο σημείο 6 στοιχείο α) του κανονισμού(ΕΕ) 1305/2013 προσδιορίζεται στον πίνακα που αναφέρεται στο σημείο 11 στοιχείο γ) του μέρους 1 του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού, η ηλεκτρονική καταγραφή των πράξεων που αναφέρεται στο άρθρο 70 του κανονισμού(ΕΕ) 1305/2013 περιλαμβάνει επισημάνσεις με σημαία για τον προσδιορισμό των περιπτώσεων στις οποίες η πράξη έχει συνιστώσα που συνεισφέρει σε έναν ή περισσότερους από τους εν λόγω τομείς επικέντρωσης.

Στο **Παράρτημα IV** του εφαρμοστικού κανονισμού παρουσιάζονται:

(i) Οι 45 δείκτες πλαισίου (context indicators) που περιγράφουν την κατάσταση των αγροτικών περιοχών, την ανταγωνιστικότητα και την επίδραση της «γεωργίας» στο περιβάλλον. Οι δείκτες αυτοί χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση της SWOT ανάλυσης του ΠΑΑ 2014-2020, ενώ οι ακόλουθοι 13 αποτελούν τους δείκτες αντικτύπου (επιπτώσεων – impact) του ΠΑΑ και για τους οποίους στην ετήσια έκθεση του 2019 για πρώτη φορά αλλά και στην εκ των υστέρων αξιολόγηση (2024) θα μετρηθεί η συμβολή του Προγράμματος στις μεταβολές των τιμών τους.

P15. Ποσοστό απασχόλησης

P18. Κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ

P19. Ποσοστό φτώχειας

P25. Γεωργικό εισόδημα συντελεστών παραγωγής)

P26. Αγροτικό επιχειρηματικό εισόδημα

P27. Συνολική παραγωγικότητα συντελεστών παραγωγής στη γεωργία

P35. Δείκτης για τα πτηνά αγρών(FBI)

P37. Γεωργία υψηλής φυσικής αξίας

P39. Άντληση νερού στη γεωργία

P40. Ποιότητα των υδάτων

P41. Οργανικές ύλες του εδάφους σε αρόσιμη γη

P42. Διάβρωση εδάφους από το νερό

P45. Εκπομπές από τη γεωργία

(ii) Οι 25 δείκτες αποτελεσμάτων (result indicators) αποτελούν την βάση για τον ποσοτικό προσδιορισμό των επιτευγμάτων του Προγράμματος ιδιαίτερα μέσω της αξιολόγησης των συμπληρωματικών δεικτών αποτελέσματος και των σχετικών ερωτημάτων αξιολόγησης που περιλαμβάνεται στην ετήσια έκθεση υλοποίησης του 2017. Οι πέντε συμπληρωματικοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους πρέπει να υπολογισθεί η καθαρή συμβολή του προγράμματος (net effect) είναι:

Περιοχή Εστίασης 2Α «Βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας όλων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων προκειμένου κυρίως να αυξηθεί η συμμετοχή και η επικέντρωση στην αγορά, καθώς επίσης και η διαφοροποίηση της γεωργίας»

A2 «Αλλαγή στη γεωργική παραγωγή των υποστηριζόμενων γεωργικών εκμεταλλεύσεων/ΕΜΕ (ετήσια μονάδα εργασίας)»

Περιοχή Εστίασης 5Α «Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης νερού στη γεωργία»

A13 «Αύξηση της αποδοτικότητας ως προς τη χρήση ύδατος στη γεωργία σε υποστηριζόμενα έργα του ΠΑΑ»

Περιοχή Εστίασης 5Β «Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης ενέργειας στον τομέα της γεωργίας και της μεταποίησης τροφίμων»

A14: «Αύξηση της αποδοτικότητας ως προς τη χρήση ενέργειας στη γεωργία και τη μεταποίηση τροφίμων σε υποστηριζόμενα έργα του ΠΑΑ»

Περιοχή Εστίασης 5Γ «Διευκόλυνση της παροχής και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποπροϊόντων, αποβλήτων, υπολειμμάτων και λοιπών πρώτων υλών εκτός των τροφίμων για τους σκοπούς της βιο-οικονομίας

A15: «Ανανεώσιμη ενέργεια παραγόμενη από υποστηριζόμενα έργα»

Περιοχή Εστίασης 5Δ «Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και αμμωνίας από τη γεωργία»

A18: «Μειωμένες εκπομπές μεθανίου και υποξειδίου του αζώτου»

Περιοχή Εστίασης 5Δ «Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και αμμωνίας από τη γεωργία»

A19: «Μειωμένες εκπομπές αμμωνίας»

(iii) Οι 26 δείκτες εκρών που παράγονται αυτόματα από το Πληροφοριακό Σύστημα.

(iv) Οι 24 δείκτες στόχου (Target indicator) που επίσης υπολογίζονται αυτόματα.

(v) Οι προτεινόμενοι από την Επιτροπή δείκτες πλαισίου επιδόσεων στην βάση των οποίων υπολογίζεται η επίτευξη ή μη του αποθεματικού επίδοσης παράγονται αυτόματα από το Πληροφοριακό Σύστημα. Οι δείκτες του πλαισίου επίδοσης τίθενται στο επίπεδο των έξι Προτεραιοτήτων για την Αγροτική Ανάπτυξη.

Στο **Παράρτημα V** του εφαρμοστικού κανονισμού παρουσιάζονται τα κοινά ερωτήματα αξιολόγησης για την αγροτική ανάπτυξη.

Τα κοινά ερωτήματα επιμερίζονται σε τρεις επιμέρους κατηγορίες που είναι:

A. Ερωτήματα αξιολόγησης σχετικά με τις 18 περιοχές εστίασης (τομείς επικέντρωσης)

(Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται τα κοινά ερωτήματα 1-18)

B. Ερωτήματα αξιολόγησης που σχετίζονται με άλλες πτυχές του ΠΑΑ

(Στην δεύτερη κατηγορία εντάσσονται τα κοινά ερωτήματα 19-21)

Οι απαντήσεις στα ανωτέρω ερωτήματα παρέχονται στις βελτιωμένες Ετήσιες Εκθέσεις Υλοποίησης που θα υποβληθούν το 2017 και το 2019, καθώς και στην έκθεση εκ των υστέρων αξιολόγησης.

Γ. Ερωτήματα αξιολόγησης που αφορούν τους στόχους σε επίπεδο Ένωσης

(Στην τρίτη κατηγορία εντάσσονται τα κοινά ερωτήματα 22 - 30)

Οι απαντήσεις στα ανωτέρω ερωτήματα παρέχονται στη βελτιωμένη Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης που θα υποβληθεί το 2019, καθώς και στην έκθεση της εκ των υστέρων αξιολόγησης (2024).

Έκθεση Αξιολόγησης στο πλαίσιο του έβδομου κεφαλαίου της Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης 2017

Η σύνταξη του έβδομου κεφαλαίου της ετήσιας έκθεσης του 2017 αποτελεί την «κωδικοποιημένη αποτύπωση» της έκθεσης αξιολόγησης και έχει σαν στόχο την συγκέντρωση με ενιαίο τρόπο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης των δεδομένων που αποτυπώνουν τον βαθμό επίτευξης των στόχων των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης όπως αυτοί προσδιορίζονται στους κοινούς και πρόσθετους δείκτες αποτελεσμάτων.

Το έβδομο κεφάλαιο βασίζεται στην προτυποποιημένη «φόρμα» που φορτώνεται στην SFC. και αντιστοιχούν στα εικοσιένα κοινά ερωτήματα (ένα κοινό ερώτημα για κάθε περιοχή εστίασης (Κ.Ε. 1-18), ένα Κοινό Ερώτημα για την χρήση της Τεχνικής Βοήθειας (Κ.Ε. 20), ένα Κοινό Ερώτημα για το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο (Κ.Ε. 21) και ένα κοινό ερώτημα για την αποτίμηση της συμβολής των συνεργειών μεταξύ των περιοχών εστίασης στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ΠΑΑ (Κ.Ε. 19).

Κάθε φόρμα κοινού ερωτήματος περιλαμβάνει τα ακόλουθα κεφάλαια:

Κοινό Ερώτημα Αξιολόγησης (νούμερο και τίτλος)

1. Λίστα μέτρων που συνεισφέρουν στην ΠΕ: κύρια και δευτερεύοντα μέτρα προγράμματος
2. Σύνδεση μεταξύ κριτηρίων αξιολόγησης, δεικτών αποτελέσματος που χρησιμοποιούνται για να απαντηθούν τα κοινά ερωτήματα αξιολόγησης (CEQ)
3. Εφαρμοζόμενες μέθοδοι
4. Ποσοτικές τιμές των δεικτών και πηγές πληροφοριών
5. Προβλήματα που ανέκυψαν επηρεάζοντας την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των ευρημάτων της αξιολόγησης
6. Απάντηση στο ερώτημα αξιολόγησης
7. Συμπεράσματα και συστάσεις

Αναλυτικά στο **Παράρτημα Ι** (του παρόντος ενημερωτικού σημειώματος) παρατίθεται η συμπληρωμένη φόρμα συλλογής για το Κοινό Ερώτημα Αξιολόγησης Νο 4 «Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις του ΠΑΑ έχουν συμβάλει στη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας, στην αναδιάρθρωση και στον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη, ιδίως αυξάνοντας τη συμμετοχή τους στην αγορά και τη διαφοροποίηση της γεωργίας;».

Τα στοιχεία που απαιτούνται για την συμπλήρωση της κάθε φόρμας αντλούνται από το Πληροφοριακό Σύστημα και βασίζονται στα καταγεγραμμένα σε αυτό στοιχεία (εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων, πληρωμών) μέχρι την 31/12/2016.

Ο υπολογισμός των δεικτών αποτελεσμάτων βασίζεται σε **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ** έργα.

Στο ΠΑΑ 2014 -2020 μέχρι 31/12/2016 υπήρχαν ολοκληρωμένα έργα στις ακόλουθες περιοχές εστίασης.

Περιοχές εστίασης	Συνολική (ΔΔ) ΠΑΑ 2014-2020	Εντάξεις (ΔΔ) 2014-2016	Ποσοστό εντάξεων	Πληρωμές (ΔΔ) 2014-2016 (Ολοκληρωμένα έργα)	Ποσοστό πληρωμών	Πληρωμές (ΔΔ) 2014-2016 (Ολοκληρωμένα και μη έργα)
1Α						
1Β						
1C						
2Α	526.866.444	173.305.353	32,9%	28.267.157	5,4%	44.188.336
2Β	307.797.756	69.545.125	22,6%	2.440.500	0,8%	2.446.875
3Α	420.032.540	96.999.033	23,1%	18.892.619	4,5%	31.741.506
3Β	51.922.335	0	0,0%	0	0,0%	0
4Α	2.471.610.497	564.934.212	22,9%	414.391.668	16,8%	414.391.668
4Β						
4C						
5Α	679.828.377	228.919.480	33,7%	3.252.749	0,5%	32.941.184
5Β	15.279.236	0	0,0%	0	0,0%	0
5C	67.101.603	0	0,0%	0	0,0%	0
5D	317.419.545	72.905.000	23,0%	25.782.603	8,1%	25.782.603
5E	183.972.121	39.787.128	21,6%	688.237	0,4%	688.237
6Α	100.237.583	48.676.283	48,6%	4.357.601	4,3%	12.087.614
6Β	497.069.309	88.463.434	17,8%	1.614.652	0,3%	7.067.499
6C	87.800.002	37.189.961	42,4%	0	0,0%	19.449.496
TB	70.588.235	28.926.891	41,0%	3.108.215	4,4%	5.430.293
Πρώωρη	77.126.646	70.000.000	90,8%	65.695.926	85,2%	65.695.926
ΣΥΝΟΛΟ	5.874.652.227	1.519.651.899	25,9%	568.491.928	9,7%	661.911.237

Το σύνολο των ολοκληρωμένων έργων είναι έργα που είχαν ενταχθεί την προηγούμενη πογραμματική περίοδο και ως εκ τούτου η εξαγωγή συμπερασμάτων θα βασισθεί σε έργα οι τιμές των δεικτών των οποίων δεν είχαν ληφθεί υπόψη για την εκτίμηση των επιτευγμάτων του ΠΑΑ 2007-2013.

Η πλήρης έκθεση της αξιολόγησης δομείται στην βάση των τεσσάρων διακριτών σταδίων (Προετοιμασία – Παρατήρηση – Ανάλυση – Κρίση).

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Η έκθεση διαρθρώνεται σε **επτά κεφάλαια**, ακολουθώντας το πρότυπο υπόδειγμα των Εκθέσεων Αξιολόγησης της περιόδου 2007-2013.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται εκτενής περίληψη της έκθεσης αξιολόγησης στα ελληνικά και τα αγγλικά. Η περίληψη αυτή θα δίνει έμφαση σε συγκεκριμένα θέματα όπως οι απαντήσεις των κοινών ερωτημάτων αξιολόγησης και στα συμπεράσματα - συστάσεις, και θα χρησιμοποιηθεί για την ενημέρωση του ευρύτερου κοινού.

Το δεύτερο κεφάλαιο αποτελεί την εισαγωγή της έκθεσης και περιλαμβάνει εκτενή αναφορά στον σκοπό της, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, και εκτενή αναφορά στο περιεχόμενο της.

Το τρίτο κεφάλαιο περιλαμβάνει το σύνολο των ενεργειών που αφορούν το στάδιο της «Προετοιμασίας». Στην ενότητα αυτή εξετάζεται η λογική της παρέμβασης ανά τομέα επικέντρωσης (focus area) και συσχετίζεται με τα απαραίτητα στοιχεία που απαιτούνται για την αξιολόγηση (καταλληλότητα δεικτών, σύνδεση δεικτών με τα επίπεδα στοχοθέτησης, επανεξέταση της πρωτεύουσας και δευτερεύουσας συμβολής των Μέτρων στις περιοχές επικέντρωσης). Στην ενότητα αυτή γίνεται μια πρώτη αποτίμηση των μεταβολών του αρχικού προγραμματισμού όπως αυτή αποτυπώνεται στις υποβληθείσες προτάσεις αναθεώρησης του ΠΑΑ 2014-2020 έτσι ώστε να εξεταστεί ενδεχόμενη τροποποίηση του συστήματος δεικτών.

Στο κεφάλαιο περιλαμβάνεται και μία εκτενής επικαιροποίηση της περιγραφόμενης στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης υφιστάμενης κατάστασης του γεωργικού τομέα και των αγροτικών περιοχών, με στόχο την εξέταση της εγκυρότητας και επικαιρότητας της SWOT ανάλυσης και συνακόλουθα της λογικής της παρέμβασης του Προγράμματος. Στην ίδια ενότητα περιλαμβάνεται και η σύγκριση των δεικτών των τιμών βάσης των context indicators που παρατίθενται στο Πρόγραμμα και στην εκ των προτέρων αξιολόγηση του με τα νεότερα στοιχεία που προέρχονται από την EUROSTAT.

Διακριτή ενότητα του τρίτου κεφαλαίου αποτελεί η περιγραφή της διαδικασίας της αξιολόγησης και η συνοπτική παρουσίαση των προηγούμενων αξιολογήσεων που αφορούν στο Πρόγραμμα και ιδιαίτερα της εκ των υστέρων αξιολόγησης του ΠΑΑ 2007-2013. Με δεδομένη την υιοθέτηση της «διαδοχικής αλληλεξάρτησης» των αξιολογήσεων σε όλο τον κύκλο ζωής των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης η αξιοποίηση των συμπερασμάτων προτάσεων των προηγούμενων αξιολογήσεων αποτελεί ουσιαστική εισροή για την σύνταξη της έκθεσης αξιολόγησης με δεδομένο τον χαμηλό βαθμό υλοποίησης νέων έργων, δηλαδή έργων που εντάχθηκαν από προκηρύξεις του ΠΑΑ 2014-2020.

Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την επισκόπηση του συστήματος δεικτών και την επάρκεια τους στην αποτύπωση επιμέρους στόχων που εξυπηρετούνται από τα Μέτρα που έχουν προκηρυχθεί και την υποβολή προτάσεων (εάν κριθεί αναγκαίο) για την προσθήκη ειδικών

πρόσθετων δεικτών (programme specific indicators) και συνακόλουθα πρόσθετων αξιολογικών ερωτημάτων. Στην ενότητα αυτή επίσης θα αποσαφηνιστεί εάν απαιτούνται πρόσθετοι δείκτες (additional indicators) για την απάντηση των κοινών ερωτημάτων αξιολόγησης.

Το τέταρτο κεφάλαιο περιλαμβάνει το σύνολο των ενεργειών που αφορούν το στάδιο της «Παρατήρησης». Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει τη λεπτομερή περιγραφή της μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε για να απαντηθούν τα κοινά ερωτήματα αξιολόγησης.

Η επιλογή των μεθοδολογιών που θα χρησιμοποιηθούν είναι απόρροια και της διαθεσιμότητας των στοιχείων, ιδιαίτερα δε για την απάντηση των κοινών ερωτημάτων που βασίζονται στις «καθαρές τιμές» των πέντε συμπληρωματικών δεικτών αποτελεσμάτων. Ιδιαίτερη σημασία έχει η επιλογή δεικτών και συνακόλουθα δεδομένων για την αξιολόγηση της προσέγγισης LEADER, του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου και της Τεχνικής Βοήθειας.

Η επιλογή της μεθοδολογίας όπως προαναφέρθηκε είναι απόρροια και της διαθεσιμότητας των στοιχείων. Ο Σύμβουλος Αξιολόγησης ελέγχει, σε συνεργασία με την Αναθέτουσα Αρχή, τη διαθεσιμότητα των απαραίτητων δεδομένων για τον υπολογισμό των κοινών και ενδεχομένως των πρόσθετων και ειδικών δεικτών, εξαιρουμένων των δεικτών επιπτώσεων. Ο «έλεγχος» εστιάζεται στη διαθεσιμότητα των δεδομένων στο Πληροφοριακό Σύστημα.

Σε περίπτωση που διαπιστωθούν κενά και ελλείψεις θα μεριμνήσει σε συνεργασία με την Αναθέτουσα Αρχή, για τη συγκέντρωση των υφιστάμενων δεδομένων και την τυχόν προσαρμογή τους στις απαιτήσεις του Κοινού Πλαισίου Παρακολούθησης και Αξιολόγησης. Η απάντηση στα κοινά ερωτήματα αξιολόγησης θα βασισθεί στα ποσοτικά στοιχεία των δεικτών εκροών, αποτελεσμάτων που παράγονται από το Πληροφοριακό Σύστημα.

Εάν κρίσιμα δεδομένα όπως η ποσοτική αποτίμηση του εξεταζόμενου μεγέθους (παραγωγικότητα της εργασίας, κατανάλωση ύδατος, κατανάλωση ενέργειας, εκπομπές αμμωνίας κλπ), που αποτελεί την τιμή βάσης του σχετικού δείκτη αποτελέσματος, κατά την ημερομηνία υποβολής δεν περιλαμβάνεται στην αίτηση του υποψήφιου και εάν δεν έχει προβλεφθεί η υποβολή των αντίστοιχων δεδομένων μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης είναι δεδομένο ότι καθίσταται αδύνατος ο υπολογισμός των σχετικών δεικτών και η εξαγωγή συμπερασμάτων για τον βαθμό επίτευξης των στόχων του Προγράμματος.

Στο κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνονται οι προτάσεις του Συμβούλου για τις απαιτούμενες ενέργειες συλλογής πρόσθετων δεδομένων και τις απαιτούμενες αλλαγές στο σύστημα παρακολούθησης, προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερο για τις ανάγκες της αξιολόγησης.

Ενδεικτικές πρωτοβουλίες που θα μπορούσαν να αναληφθούν είναι οι έρευνες πεδίου, η εφαρμογή μοντέλων κλπ. Αυτή η ενότητα του τέταρτου κεφαλαίου θα αποτελέσει βασική εισροή για την αναμόρφωση του πλάνου αξιολόγησης.

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται επίσης οι τεχνικές που υιοθετήθηκαν από τον Σύμβουλο Αξιολόγησης για τη συγκέντρωση πρόσθετων στοιχείων και δεδομένων όπως για παράδειγμα τα δεδομένα που προέκυψαν από το ηλεκτρονικό αρχείο του ΟΣΔΕ των ετών 2007-2016, τα δεδομένα του Δικτύου Γεωργικής Λογιστικής (τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία αναφέρονται στο 2013) οι στατιστικές τεχνικές επεξεργασίας των πρωτογενών δεδομένων, οι πηγές άντλησης των στοιχείων για την δημιουργία των «control groups», οι παραδοχές που έγιναν για την αναγωγή των στοιχείων από το επίπεδο του Μέτρου στο επίπεδο του τομέα

επικέντρωσης, προτεραιότητας Αγροτικής Ανάπτυξης και στο επίπεδο του Προγράμματος καθώς επίσης και οι πιθανότητες για ενδεχόμενο στατιστικό σφάλμα.

Διακριτή ενότητα του κεφαλαίου αποτελεί η παράθεση για κάθε κοινό ερώτημα αξιολόγησης (εγκάρσια αλλά ιδιαίτερα τα οριζόντια) των τεχνικών που υιοθετήθηκαν για την απάντηση τους.

Το πέμπτο κεφάλαιο αντιστοιχεί στην τρίτη φάση των δραστηριοτήτων της αξιολόγησης που είναι η «Ανάλυση». Στο κεφάλαιο αυτό με βάση τις επιτευχθείσες τιμές των δεικτών απαντώνται τα κοινά ερωτήματα αξιολόγησης. Τα σχετικά κοινά ερωτήματα με τους 18 τομείς επικέντρωσης (περιοχές εστίασης) απαντώνται με βάση τις τιμές των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων, ενώ τα τρία κοινά ερωτήματα που σχετίζονται με άλλες πτυχές του ΠΑΑ (Τεχνική Βοήθεια, Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο, συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων) με βάση πρόσθετους ειδικούς δείκτες

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται εκτίμηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του Προγράμματος με βάση την πορεία εφαρμογής ώστε να καταστεί δυνατή η πρόβλεψη για την ρεαλιστικότητα των τιμών των δεικτών στόχου αλλά και μια πρώτη εκτίμηση για την αναγκαιότητα ή μη της επικαιροποίησης των δεικτών πλαισίου.

Το έκτο κεφάλαιο και τελευταίο κεφάλαιο «Συμπεράσματα και συστάσεις» αντιστοιχεί στην τέταρτη φάση των δραστηριοτήτων της αξιολόγησης που είναι η «Κρίση». Το κεφάλαιο περιλαμβάνει τις συστάσεις του Αξιολογητή με βάση τα εξαχθέντα διδάγματα που βασίζονται αποκλειστικά στα αποτελέσματα των ποσοτικών και ποιοτικών εκτιμήσεων. Διακριτή ενότητα των συστάσεων αποτελούν οι αναγκαίες βελτιώσεις του Συστήματος Παρακολούθησης ώστε να καταστεί δυνατή η σύνταξη της Έκθεσης Αξιολόγησης του έτους 2019 και η εκ των υστέρων αξιολόγηση με βάση τις απαιτήσεις του Κοινού Πλαισίου Παρακολούθησης και Αξιολόγησης.

Παράρτημα Ι

Φόρμα για το Κοινό Ερώτημα Αξιολόγησης (ΚΕΑ) 4,

ΚΟΙΝΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΝΟ 4

ΚΟΙΝΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΤΙΤΛΟΣ): Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις του ΠΑΑ έχουν συμβάλει στη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας, στην αναδιάρθρωση και στον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη, ιδίως αυξάνοντας τη συμμετοχή τους στην αγορά και τη διαφοροποίηση της γεωργίας;

1. Λίστα μέτρων που συνεισφέρουν στην ΠΕ 2Α
[A maximum of 1,000 characters = approx. ¼ page – Mandatory]

Κύρια μέτρα/υπό-μέτρα:

Στην Προτεραιότητα 2Α συμβάλλουν το καθεστώς 4.1 β από το Μέτρο 4 το Καθεστώς 1.1 και το Μέτρο 16

Μέτρα/υπό-μέτρα άλλης ΠΕ που εμφανίζουν δευτερεύουσες συνεισφορές στην ΠΕ⁴:

Με βάση τον επανέλεγχο της λογικής της παρέμβασης μπορεί να προστεθούν και τα Μέτρα 3 και 9 και ενδεχομένως να υπάρχουν σχετικές δράσεις στα Τοπικά Προγράμματα του Μέρους 19

2. Σύνδεση μεταξύ κριτηρίων αξιολόγησης, κοινών και πρόσθετων⁵ δεικτών αποτελέσματος που χρησιμοποιούνται για να απαντηθεί το ΚΕΑ
[Mandatory]

Κριτήρια Αξιολόγησης ⁶ [Max. 255 characters]	Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων ⁷ [Max. 255 characters]	Πρόσθετοι δείκτες αποτελεσμάτων και πληροφορίες ⁸ [Max. 255 characters]
Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας στις υποστηριζόμενες εκμεταλλεύσεις	Συμπληρωματικός δείκτης αποτελέσματος Μεταβολή της τυπικής απόδοσης /MAE Βασικός δείκτης στόχου Ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη	
Γεωργικές εκμεταλλεύσεις που άλλαξαν τεχνοοικονομικό		Ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που υλοποιούν

⁴ Αυτό επίσης καλύπτει εκείνα τα μέτρα/υπο-μέτρα που έχουν παρουσιάσει δευτερεύουσες επιδράσεις κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης, όχι μόνο εκείνων που είχαν προγραμματιστεί να συνεισφέρουν επιπροσθέτως στις ΠΕ κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού του προγράμματος.

⁵ Πρόσθετοι δείκτες χρησιμοποιούνται αν οι κοινοί δείκτες δεν είναι επαρκής να απαντήσουν το ΚΕΑ, και αν η επιτυχία καθορίζεται με κριτήρια αξιολόγησης που δεν μετρώνται με τους κοινούς δείκτες.

⁶ Η λίστα κριτηρίων αξιολόγησης που χρησιμοποιείται για να καθορίσει την επιτυχία της παρέμβασης εντός της ΠΕ. Τα κριτήρια αξιολόγησης που προτείνονται από την WD: "Κοινά ερωτήματα αξιολόγησης για τα ΠΑΑ 2014-2020" μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Οι εμπλεκόμενοι στο ΚΜ μπορούν να προτείνουν τα δικά τους κριτήρια αξιολόγησης για να ορίσουν την επιτυχία σε σχέση με τη λογική παρέμβασης της ΠΕ. Στο σύστημα για την απάντηση των CEQ 1 – 21 ένα κριτήριο αξιολόγησης συνδέεται με ένα δείκτη αποτελέσματος (κοινό ή πρόσθετο).

⁷ Η λίστα με τους κοινούς δείκτες αποτελεσμάτων χρησιμοποιείται για να απαντηθούν τα CEQ. Διασφαλίστε ότι οι δείκτες παρατίθενται με συνεπή τρόπο σε σχέση με τα κριτήρια και ότι τοποθετούνται στην ίδια γραμμή.

⁸ Λίστα με πρόσθετους δείκτες χρησιμοποιείται για την απάντηση των CEQ. Διασφαλίστε ότι τα κριτήρια αξιολόγησης παρατίθενται με συνεπή τρόπο με τους πρόσθετους δείκτες και ότι τοποθετούνται στην ίδια γραμμή. Πρόσθετοι δείκτες που συμπληρώνονται στην στήλη είναι εκείνοι που προτείνονται στην WD: Κοινά Ερωτήματα Αξιολόγησης για τα ΠΑΑ 2014-2020 σαν "πρόσθετες πληροφορίες". Τα ΚΜ μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους δικούς τους πρόσθετους δείκτες καθώς και πληροφορίες αν θεωρούν τα προσυμπληρωμένα δεν είναι σχετικά με το συγκεκριμένο ΠΑΑ.

προσανατολισμό βιολογική γεωργία	/υιοθετούν	επενδυτικό σχέδιο και εφαρμόζουν βιολογική γεωργία
-------------------------------------	------------	---

3. Μέθοδοι που εφαρμόστηκαν⁹
[A maximum of 7,000 characters = approx. 2 pages – Mandatory]

Ποσοτικές μέθοδοι¹⁰:

- i. Λόγοι χρησιμοποίησης της μεθόδου

Η μέθοδος που επιλέχθηκε είναι η μέθοδος διαφορά – διάφορα για να προσδιορισθεί το καθαρό αποτέλεσμα

- ii. Περιγραφή μεθόδων για τον υπολογισμό των ποσοστών, ακαθάριστων και καθαρών (εφόσον εφαρμόζεται) τιμών κοινών και συμπληρωματικών δεικτών αποτελέσματος, ή άλλως δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν (εκροής, κοινού πλαισίου)¹¹

Ως ομάδα ελέγχου χρησιμοποιήθηκε δείγμα γεωργικών εκμεταλλεύσεων από το Δίκτυο Γεωργικής Λογιστικής

- iii. Προκλήσεις στην εφαρμογή των μεθόδων που περιγράφηκαν και λύσεις που εφαρμόστηκαν

Δεν υπήρξε επαρκής αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που μετέχουν στο δείγμα του Δικτύου Γεωργικής Λογιστικής και επιλέχθηκε και η εφαρμογή ποιοτικών μεθόδων με την διεξαγωγή ερευνών πεδίου σε δείγμα γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Ποιοτικές μέθοδοι:

- i. Λόγοι χρησιμοποίησης της μεθόδου¹²

Η αδυναμία επαρκούς αριθμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο Δίκτυο Γεωργικής Λογιστικής αλλά και η καθυστέρηση στην έκδοση των αποτελεσμάτων του έτους 2017 οδήγησε στην επιλογή της έρευνας πεδίου. Για το προσδιορισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που θα αποσταλούν ερωτηματολόγια και πραγματοποιήθηκαν προσωπικές συνεντεύξεις με τους κατόχους αξιοποιήθηκαν τα στοιχεία του ΚΟΑΠ από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης ταξινομήθηκαν οι εκμεταλλεύσεις με βάση το φυσικό μέγεθος (εκτάσεις ή ζώα) και τον τεχνοοικονομικό προσανατολισμό

- ii. Περιγραφή μεθόδων που εφαρμόστηκαν¹³

- iii. Προκλήσεις στην εφαρμογή των μεθόδων που περιγράφηκαν και λύσεις που εφαρμόστηκαν

4. Ποσοτικές τιμές δεικτών¹⁴ και πηγές πληροφόρησης

⁹ Σε περίπτωση που η ίδια μέθοδος έχει χρησιμοποιηθεί για την απάντηση πολλών ερωτημάτων αξιολόγησης, η περιγραφή δεν χρειάζεται να επαναλαμβάνεται σε όλους τους πίνακες. Είναι επαρκές να δώσετε την αναφορά στον συγκεκριμένο πίνακα του προτύπου SFC, σημείο 7, όπου η μέθοδος περιγράφηκε λεπτομερώς.

¹⁰ Ποσοτικές μέθοδοι είναι εφαρμόσιμες για την αξιολόγηση όλων των of all συμπληρωματικών δεικτών αποτελέσματος και όλων των άλλων δεικτών συμπεριλαμβανομένων και των πρόσθετων, εκτός από αυτούς οι οποίοι μετρώνται σε απόλυτες τιμές και ως ποσοστό οι οποίοι μπορούν ληφθούν απευθείας από το σύστημα παρακολούθησης.

¹¹ Σε περίπτωση που η ίδια μέθοδος χρησιμοποιήθηκε για πολλούς δείκτες, η λίστα αυτών των δεικτών θα πρέπει να παρασχεθεί.

¹² Εξηγήστε τους λόγους που οι ποιοτικές μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του ΠΑΑ που συνδέονται με την ΠΕ εισαγωγική ποιοτική ανάλυση, τριγωνισμός ποιοτικών ευρημάτων, μη διαθεσιμότητα δεδομένων (π.χ. δεν έχει ξεκινήσει το ΠΑΑ για την συγκεκριμένη ΠΕ).

¹³ Σε περίπτωση που η ίδια μέθοδος είχε χρησιμοποιηθεί για πολλούς δείκτες, η λίστα αυτών των δεικτών θα πρέπει να περιέχεται.

¹⁴ Οι τιμές βασίζονται στις ποσοτικές μεθόδους που περιγράφονται παραπάνω.

		[Mandatory]						
Δείκτης		Απόλυτη Αξία ¹⁵	Αναλογική Αξία ¹⁶	Υπολογισμένη ακαθάριστη αξία ¹⁷			Υπολογισμένη Καθαρή Αξία ¹⁸	Δεδομένα και πηγές πληροφόρησης ¹⁹
				Πρωτοβάθμιες συνεισφορές	Δευτερεύουσες συνεισφορές, συμπεριλαμβανομένων συνεισφορών LEADER/ CLLD	Συνολική Αξία		
Κοινοί δείκτες εκροών ²⁰	Συνολική επένδυση σε ευρώ (δημόσια + ιδιωτική)	373.005.000						Η βάση δεδομένων
Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων	Σ4: Ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του ΠΑΑ για την πραγματοποίηση επενδύσεων με σκοπό την αναδιάρθρωση ή τον εκσυγχρονισμό (τομέας επικέντρωσης 2Α) (%)							Παρέχεται από το Σύστημα
	Συμπληρωματικός δείκτης αποτελέσματος μεταβολή του s.o /MAE							Λογισμικό παρακολούθησης για την ακαθάριστη αξία, ποσοτική – ποιοτική μέθοδος για την καθαρή αξία

¹⁵ Η τιμή εξάγεται από των Πυλώνα II λειτουργική βάση δεδομένων για δείκτες εκροών, και/ή από στατιστικές βάσεις δεδομένων για κοινούς δείκτες πλαισίου ή πρόσθετους δείκτες, αν χρησιμοποιούνται για να απαντηθούν κοινά ερωτήματα αξιολόγησης.

¹⁶ Αυτή η στήλη συμπληρώνεται για δείκτες στόχου/αποτελέσματος

¹⁷ Η ακαθάριστη αξία του συμπληρωματικού δείκτη αποτελέσματος παρέχεται εδώ. Η ακαθάριστη αξία των χρησιμοποιούμενων πρόσθετων δεικτών αποτελέσματος και κοινού πλαισίου εισάγεται επίσης εδώ, εφόσον είναι σχετική. Η ακαθάριστη αξία των δεικτών εισάγεται εδώ επίσης, σε περίπτωση που η καθαρή αξία έχει εισαχθεί στον πίνακα.

¹⁸ Η καθαρή αξία του συμπληρωματικού δείκτη αποτελέσματος (σε περίπτωση που ήταν δυνατόν να την υπολογίσετε) εισάγεται εδώ. Η καθαρή αξία των πρόσθετων χρησιμοποιούμενων δεικτών αποτελέσματος και κοινού πλαισίου εισάγεται επίσης εδώ, εφόσον είναι σχετική.

¹⁹ Όλα τα δεδομένα και οι πηγές πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των δεικτών θα πρέπει να παρατίθενται εδώ π.χ., Πυλώνας II βάση λειτουργιών, ΕΕ/εθνικά/περιφερειακά στατιστικά, GIS, κλπ. .

²⁰ Οι κοινοί δείκτες εκροών μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν, ειδικά αν η αξία του δείκτη εκροής είναι απαραίτητη για να υπολογιστεί τον δείκτη αποτελέσματος ή σε περίπτωση που παρέχει σημαντικές πληροφορίες για την απάντηση του ερωτήματος αξιολόγησης. Η επιλογή των δεικτών εκροής για την απάντηση του ερωτήματος αξιολόγησης γίνεται στο ΚΜ.

Πρόσθετοι δείκτες αποτελεσμάτων²¹	Εαν απαιτηθεί θα πρέπει να προσδιορισθούν							
Κοινοί δείκτες πλαισίου²²	ΚΔ 14 Παραγωγικότητα της εργασίας στην γεωργία , ΚΔ 26 Αγροτικό Γεωργικό Εισόδημα							

5. Προβλήματα που ανέκυψαν επηρεάζοντας την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των ευρημάτων της αξιολόγησης²³
[A maximum of 1,750 characters = approx. ½ page – Non-mandatory]

Δεν είναι υποχρεωτική η συμπλήρωση αυτού του πεδίου

6. Απάντηση στο ερώτημα αξιολόγησης²⁴
[A maximum of 10,500 characters = approx. 3 pages – Mandatory]

7. Συμπεράσματα και συστάσεις²⁵

Συμπέρασμα <i>[Approx. 1,000 characters - Mandatory]</i>	Σύσταση <i>[Approx. 1,000 characters – Non mandatory]</i>
C.1	R.1
C.2	R.2
C.3	R.3

²¹ Πρόσθετοι δείκτες είναι προαιρετικοί και αναπτύσσονται στο ΚΜ για να απαντηθούν τα κοινά ερωτήματα αξιολόγησης σε περίπτωση που οι κοινοί δείκτες θεωρούνται ανεπαρκείς για το σκοπό αυτό

²² Οι δείκτες κοινού πλαισίου μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για να απαντηθούν κοινά ερωτήματα αξιολόγησης εφόσον σχετίζονται (π.χ. CCI 14, CCI 26 κλπ.).

²³ Εξηγήστε τα προβλήματα που αντιμετώπισε ο αξιολογητής κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης π.χ. διαθεσιμότητα στοιχείων και πληροφοριών, ζητήματα οργάνωσης και χρόνου/συντονισμού, π.χ..που μπορεί να απείλησαν την εγκυρότητα και ακεραιότητα των ευρημάτων της αξιολόγησης.

²⁴ Στη βάση στοιχείων που προέκυψαν από την ανάλυση που παρουσιάστηκε στα σημεία 3 και 4.

²⁵ Στη βάση των πληροφοριών που συλλέχθηκαν στα σημεία 3 και 4 και την απάντηση που δόθηκε στο σημείο 6.